

# • FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 18.

Lýsingarprísir fyrri petitreglu: 30 oyr. á forstúðum,  
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst  
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 30. april 1938.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið  
verður bílagt á posthúsinum, brávsavnarstøðum  
og skrivstovuni. Telf. 143.

12. árg.

## 1. mai!

Kring heimin fylkjast arbeidararnir í  
kravgongum fyrri óheftum, frælsum og frium  
mannarætti og móti harðskapi, diktaturi  
og allari kúgan.

Føroya arbeidarar eiga fylkjast í hesi  
kravgongu. Teirra fyrsta og størsta krav er:

**Arbeiði, vinnu til hvønn  
mann, so hann kann liva sum  
góður, friur og frælsur íbúgv-  
ari í Føroyum.**

Aldri hava tíðirnar verið so  
hættisligar fyrri arbeidarafjöldina  
sum nú á dagum, tá ið harð-  
skapur, «terror», í einum stór-  
um parti av verðini hevur  
troðkað undir fót rættindi, ið  
arbeidarafjöldin íggjognum langar  
tíðir hevur barst sær til.

Aldri áður hevur arbeidara-  
fjöldin haft stórra torv á at  
staðið vakin og samlað og  
útbúgvað til at verja síni rættindi  
at hugsa frítt og tala og skriva  
frítt um tað, sum eru livsinteress-  
ur arbeidaranna.

Tí vil 1. mai dagurin í ár  
hava sín særliga dóm. Tí vilja

arbeidararnir kanska meiri fjøl-  
mentir enn á nokrum sinni  
ganga við í kravgonguni.

Her í Føroyum stendur ar-  
beidarafjöldin og fiskimanna-  
fjöldin spjeiddari enn í granna-  
ljóðnum. Og her eru víður-  
skiftini hjá arbeidarafjöldini  
fíggjarliga og mentunnarliga  
ógvuliga ring. So fáa staðni er  
stórra torvur á at ganga saman  
í fylking, í kravgongu. Og her  
verður fyrsta og stórsta kravið:  
arbeiði, lonandi arbeiði, sum  
kann vera eitt hollt grundarlag  
fyrri einum frium og frælsum  
og menniskjaverdigum lívi.

## Forstaaelsen Hovedhjørnestenen.

Hovedhjørnestenen. Betingel-  
sen for et godt og sundt Sam-  
liv, Samarbejde og Samvirke  
bunder i Forstaaelsen af hin-  
andens Tarv og berettigede  
Ønsker.

Et Samliv og Samarbejde, der  
er isprængt Mistillidens og Mis-  
forstaaelsens Kræfttrævler er  
dødsdom, er prissivet af mis-  
lykkes. Med det kan ikke følge  
andet end Forbandelse. Vækst,  
Fremdrift og det gode Arbejdes  
Frugter vil visne i Stridens og  
Hadets Kvæl.

Alle, der stiller imod et positivt  
Resultat, alle, der er indforstået  
med, at uden samlede Kræfter,  
uden forenede Anstrengelser fra  
førosk saa vel som fra dansk  
Side ser det mørkt og temmelig  
haabløst ud for vore Øer, bør  
lægge sig denne Livets Lære og

Kendsgerning paa Sinde og tage  
Konsekvenserne deraf.

Haaber man, ja tror man paa  
et Heldigt Resultat af de fore-  
nede gode og formaende  
Kræfters Anstrengelse, bør man  
ikke undlade at melde sig med  
en god Vilje til at øve et for-  
drageligt, frugbringende og  
samfundsnyttigt Samarbejde.

At Forholdene og Tiderne paa  
Færoerne maner til Samling, til  
forenede Anstrengelser, turde  
alle være enige om. Den hjem-  
vendende Fiskerflaade fra et  
fuldstændigt mislykket Fiskeri,  
hvilket har gentaget sig nu i  
snart mange Aar, kan vel ikke  
undlade at betone, at en for-  
maaløs og meningsløs Kvaru-  
løren ikke er paa sin Plads.

Der skulde saaledes være en  
naturlig Basis til Stede for et

Samarbejde om Løsning af  
Erhvervslivets Problemer. Men  
at domme efter den Tone, der  
lyder fra visse Kredse indenfor  
Vinnuflokkinn og Sjalvstyri, synes  
man dér at mangle den nød-  
vendige Forstaaelse af Situa-  
tionens Alvor samt den gode  
Vilje, der betinger et frugtbrin-  
gende Samarbejde. Man synes  
fuldstændig at have tabt  
Evnén til at se bort fra det  
uvæsentlige og hellige sig det,  
som er det væsentlige for den  
enkelt saa vel som for hele  
Folket. I Stedet for at gøre  
Forsøg paa at være med til at  
yde sit bedste til Samfundet og  
kalde paa og være med i en  
Samling for at løfte i Flok,  
blæser man i Stridsluren, stiller  
Ultimatum, leger Provokater og  
rask Mand. Uforstaaeligt! Uan-  
svarligt af ansvarlige Personer.  
Hvordan kan nogen i disse  
Tider være oplagt til at udføre  
denne negative og samfunds-  
skadelige Rolle og dog driste  
sig til at lægge Beslag paa Folks  
Opmærksomhed med en uvoren  
Harceleren over de andre  
Partiers Umuligheder?

Men formodentlig er disse i  
et forsvindende Mindretal. Flertal-  
et — uden Hensyn til Parti-  
stridigheder — har Følelsen af  
Tidens Alvor og er indstillet  
paa at række Haanden ud til  
et Forstaaelsens Haandslag. Vi  
tror, at vi med Sikkerhed kan  
notere dette som værende Til-  
fælde paa Færoerne saa vel  
som i Danmark. Vi noterer det  
med Tilfredshed og ønsker at  
betone over for de danske Med-  
lemmer af Erhvervskommissionen,  
at vi har paa Følelsen, at  
der blandt den færøske  
Befolkning som Helhed taget  
ses med Velvilje og Forventning  
hen til Kommissionens Arbejde.

Det er det færøske Folks,  
særlig den af økonomiske Van-  
skeligheder deprimerede Arbej-  
der og Fiskerbefolkningens Ønske  
og Haab, at det maa lykkes  
Kommissionen at finde Udveje  
af Krisen og udføre et positivt  
Arbejde for Erhvervslivet paa  
Færoerne. I Samraad med  
Erhvervslivets Mænd, der har  
Skoen paa og ved, hvor den  
trykker, maa man i hvert Fald  
kunne komme til Bunds i  
Sagerne, undersøge Erhvervs-  
mulighederne og udarbejde  
konkrete Forslag til Genrejs-  
ning af Erhvervslivet og Ska-  
belse af en Arbejdsplan til Af-  
løsning af Krisens babyoniske  
Forvirring.

Til dette Samarbejde ønsker  
vi de ærede danske Gæster vel  
modt paa Færoerne.

## - A. T. -

er tykkara forrættning, arbeidsmenn og fiskimenn  
í Frøðbiar sóknar kommunu. Við hvørjari krónu,  
tit keypa í A. T. styðja tit A. T. og arbeid-  
araklassans sak.

Hvør arbeidari og arbeidarakvinna eigur at  
siga við seg sjálvan: Eg vil ikki vera svikjari av  
arbeidaraklassans fyrirøku, men skal royna at keypa  
í A. T. Bert við at standa allir sum ein  
sigrar arbeidaraklassin!

## Vinnulivsnevndin ella

## „Erhvervskommissionen“.

— Nú eru nevndarlimirnir  
kominir. Teir eru óivað teir  
bestu menn, ið fáast kunnu í  
eina slíka nevnd, so har um er  
einki at siga, í hvussu er so  
leingi, sum kapitalistarnir hava  
slíkt vald her á landi, sum teir  
tíverri enn tann dag í dag  
hava.

Vit, sum ikki eru nevndar-  
limir, hava tveir kostir at velja  
ímillum. Annar er at halda  
munn og penn kvírran, inntil  
líðugt er, og so reisast á aftur-  
heimini aftaná at «kritisera» —  
finnast at hesum og finnast at  
hasum.

(Soleiðis setlar «Dagblaðið» at  
gera; tí vilja flokksmennirnir —  
ella vinnuflokksmennirnir — ikki  
at nýta kansin at lata seg «re-  
presentera» við teirra formanni  
harra Holm Jacobsen).

Hin máttin er at tala ella skriva  
framman undan.

Hetta ætli eg mæi at gera.

Vit javnaðarmenn kunnu sjálv-  
anda sagt sum so, at vit eiga 3  
menn, tá ið vinnuflokkurin eigur  
ein. Men vit eru ikki so klan-  
drutur. Tað er ikki tað, ið um-  
ræður í hesum ringu fjóðum.  
Latid teir um tað, sum liva av  
at «lava» rumbul og klandur.  
Vit ynskja eftir einum góðum  
úrsliti, og tí royna vit at semjast  
og draga eina línu við øllum,  
sum vilja okkara landi væl —  
eisini teim, sum hava aðra  
politiska støðu enn vit.

## At seta nýggjan lepa á gamlar brøkur ber ikki til.

Eg veit ikki, hvat ið ætlanin  
er við vinnulivsnevndini; men

eg rokni við, at allir nevndar-  
limirnir eru á einum máli um  
tað, at tær føroysku kapitalista-  
brøkurarnar eru nú so rívnar og  
skræddar — og kavrotnar, at  
tað er vónleyst at bota tær aftur.

Eingir kapitalistar eru í Fø-  
royum, men vit upphalda kap-  
italistiskum systemi.

Neyðin í Føroyum kemur ikki  
av tí, at vit hava óvónýgar  
kapitalistar, men nettupp av tí,  
at vit ongir kapitalistar hava.  
Hovdu vit kapitalistar í Føroy-  
um, so kundu arbeidsmanna-  
og fiskimannafeløg klypt burtur  
av frá teim; men einki er at  
klípa nakrastaðni. Hvat er so at  
gera? Fiskimenn liva ikki av  
teim 4 ella 5 hundrad krónum  
teir nú fáa um summarid og  
heima fæst pára einki — einki  
arbeiði nakrastaðni! Hetta er  
ein dopur mynd, sum vinnulivs-  
nevndin óivað dugir at síggja  
sjálv. Men hvussu skulu teir  
háttvirdu nevndarlimir greiða  
tann stóra spurningin, sum teir  
óivað hvør í sær hugsar um:  
Hvussu skulu vit koma Føroya-  
folki úr tí ræðuliga armóð og  
neyð, sum nú valdar í nærum  
hvorjum einasta heimi í Fø-  
royum.

Ætla teir heiðraðu nevndar-  
limir at hjálpa Føroyum brá-  
fongis við at seta eina bót her  
og eina har?

Ætla teir at leggja eitt plástur  
á fótin og annað á lendarnar?

Ætla teir at geva sjúklinginum  
eina lítla morfíninsprøytning?

Hvat hjálpir tað?

Um eitt ár ella tvey eru vit